

vysvítá dále, že předmětem zpronevěry může býti jen výtěžek skutečně docílený, poněvadž jen tento lze pokládati za statek prodávateli svěřený, v důsledku čehož pro posouzení viny aneb aspoň pro kvalifikaci zpronevěry může býti důležitou i výše docíleného výtěžku, v tom případě totiž, že výtěžek nedosáhl výše ceny, komitentem za prodané zboží účtované. Neboť, stalo-li se tak bez viny prodávatele následkem nepříznivé obchodní konjunktury a nikoliv snad proto, že prodal zboží pod cenou proti výslovnému zákazu komitenta anebo za jiným nekalým cílem, nemůže prodej zboží pod účtovanou cenou býti prodávateli na újmu; v takovém případě může se prodávatel dopustiti zpronevěry jen ohledně výtěžku skutečně docíleného, kdežto nezaplacení zbytku účtované ceny, o němž nelze říci, že tu byl nějaký statek prodávateli svěřený, může zakládati jen následky soukromoprávní. Nálezací soud proto pochybil, uznáv obžalovaného vinným zločinem zpronevěry jen na základě úvahy, že nezaplatil Josefu W-ovi celou účtovanou cenu za prodané zboží, aniž se obíral otázkou a zjistil, zda a pokud výtěžek obžalovaným docílený převyšuje peněz 9662 Kč, jež obžalovaný Josefu W-ovi za prodané jím zboží odvedl a zda v této částce nebyl snad zahrnut zcela nebo aspoň částečně i výtěžek za zboží Josefu W-ovi dosud nezaplacené. Vždyť se obžalovaný hájil také tím, že mu W. počítal zboží velmi vysoko a že následkem toho vůbec nic nevydělal. Rozsudek nálezacího soudu, jenž nedbá oněch právních hledisek, spočívá na nesprávném použití zákona a jest zmatečný (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.).

Čís. 3672.

Původcovské právo (zákon ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n.).

Otázku, které z obou stran přísluší práva původská, nemusí nálezací soud zůstaviti k rozřešení soudu civilnímu, u něhož byl v době hlavního přelíčení zahájen spor o tato práva (§ 5 tr. ř.).

Oprávněným žalobcem podle § 259 čís. 1 tr. ř. není kupitel (§ 17. zák. ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák.), uplatňující zásah do práva původského, spadajícího do doby před ujednáním smlouvy o koupi oněch práv.

Nemůže býti uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imateriálních práv (známkových, patentových, autorských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stiháním trestním.

I když pachatel nenabyl práv autorských k dílu literárnímu (knize), poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti, kterou zdědil, jde o omyl skutkový podle § 2 e) tr. zák., domníval-li se, že taková práva do pozůstalosti náležela, že je zdědil a že mu proto přísluší.

Při zjišťování vědomí pachatele, že svými dispozicemi (s knihou) zasahuje do práva náležejícího jinému, může soud přihlídnouti i k tomu, co ve světě knihkupeckém a nakladatelském (k němuž pachatel patří) je pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku.

Přečin podle §§ 44, 45 zákona o původském právu předpokládá po subjektivní stránce vědomý zásah do cizího práva původského, tedy zlý úmysl buď přímý neb alespoň eventuální; pouhá nedbalost nestačí; nelze proto pojem oné vědomosti vykládati podle obdoby § 16 (1) zák. proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1929, Zm I 437/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 3. dubna 1928, jímž byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro přečin podle §§ 44, 45 zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů :

Prve než se bude obíráno s jednotlivými vývody zmateční stížnosti, jest se dotknouti dvou otázek, jež nalézací soud v rozsudku ponechává nerozřešené, máje zejména za to, že otázku, které z obou stran příslušejí práva původská, o něž v souzeném případě jde, musí zůstaviti k rozřešení soudu civilnímu, u něhož byl v době hlavního přelíčení zahájen spor o tato práva. Tento postup nemůže dojíti schválení. Vyslovuje-li § 5 tr. ř. zásadu, že se vyšetřovací a posuzovací činnost trestního soudu vztahuje i na otázky práva soukromého a že s výjimkou, která tu v počet nepřichází, není trestní soudce vázán, pokud jde o posouzení trestnosti obviněného, nálezem civilního soudce v takových otázkách, bylo tím méně na místě vyhýbat se řešení otázek, o kterých bude krátce dále pojednáno, v případě souzeném, kdy otázky ty nejsou povahy jen předurčující, nýbrž náležejí k samé podstatě věci, která měla býti skutkově zjištěna a právně posouzena. Je ovšem pravda, že by ani zjištění objektivních podmínek pro výrok odsuzující nestačilo k odsouzení, pokud by nebyla dána i subjektivní skutková podstata deliktu, ale zůstává nelogickým, vyřizuje-li rozsudek otázku subjektivní, nezjednav si napřed jasno v otázkách objektivních, jichž řešení může po případě činiti zbytečným, by se bylo obíráno s otázkou subjektivní. V souzeném případě ovšem, jak jest připustiti, tato stavba rozsudku nebrání posouzení, zda je zmateční stížnost odůvodněna čili nic, a dovoluje přistoupiti k dalším výkladům.

Nalézací soud ponechal nerozhodnutým, zda mohl soukromý obžalobce viniti obžalovanou ze zásahu do práva původského vůbec a do jeho práva zvlášť, nakoľik jde o pozastavené případy spadající před 18. srpen 1927. Pochybnosti, které si nadhazuje soud nalézací v onom směru prvé, byly zaviněny přehlédnutím toho, že smlouva Marie G-ové s firmou E. A. G. ze 17. dubna 1909 spadá do doby platnosti zákona ze 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák., podle jehož § 17 úplatné přenechání vlastnictví k dílu literatury jinému pokládá jest za přenesení práva původcovského, leč že by z okolností vysvítal opak. Bylo-li tedy hned na počátku rozsudku zjištěno, že Marie G-ová odevzdala onou

smlouvou rukopis své knihy firmě E. A. G. do vlastnictví za úplatu a neměl-li nalézací soud o zákonných důsledcích tohoto obsahu z obou stran splnění smlouvy pochybností ve směru výhrady uvedené na konci předešlé věty z té snad okolnosti, jak smlouvou upraven závazek firmy pro dobu budoucí, měl nalézací soud zaujati správně to právní stanovisko, že Marie G-ová řečenou smlouvou převedla na majitele firmy E. A. G. právo původcovské k dotyčnému dílu, o němž ostatně rozsudek vlastně ani nevyslovuje, že a proč je uznává za dílo literární. Pokud tedy rozsudek v dalších vývodech mluví o právech nakladatelských, bude jeho výrokům správně podkládati ten smysl, že se vztahují na práva autorská, pro jichž porušení také výslovně bylo žalováno, při čemž ostatně jest poznamenati, že dotyčná vada rozsudku nemá ten význam, že by se rozsudek pro ni stával od základu právně pochybeným, poněvadž v souzeném případě prakticky zadání práv nakladatelských znamenalo by jen použití práv autorských.

Druhá otázka, kterou nalézací soud ponechal nevyřešenu, ač byl již na cestě ke správnému jejímu vyřešení, týká se časové meze, od které soukromý obžalobce mohl uplatňovati porušení autorských práv, jichž podle svého tvrzení nabyl koupí od manželů W-ových. Smlouva o koupí té je ze dne 18. srpna 1927. Až do jejího ujednání nemohlo býti zasaženo do autorských práv soukromého obžalobce a soukromý obžalobce nebyl tedy po zákonu oprávněným obžalobcem ve smyslu § 259 čí. 1. tr. ř. co do tvrzených zásahů, které spadaly před tuto dobu, Zástupce soukromého obžalobce zastával ovšem při zrušovacím roku názor opačný. Tomu však nemůže býti přisvědčeno. Nejvyšší jako zrušovací soud dovodil zevrubně v rozhodnutí ze 26. května 1928, č. j. Zm I 357/27, uveřejněném ve sbírce trestních rozhodnutí pod čís. 3191, na něž se tu odkazuje, že nemůže býti uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imateriálních práv (známkových, patentových, autorských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stíháním trestním. Pokud tedy soukromý obžalobce uplatňoval trestní obžalobou zásahy spadající v dobu, kdy ještě ani podle vlastních svých tvrzení nebyl vlastníkem autorských práv ke knize Marie G-ové, uplatňoval nároky, jež mu osobně nepříslušely. Že je uplatňuje jménem manželů W-ových jakožto jejich zmocněnce, sám nikdy netvrdil. Kdyby byl soud nalézací vyvodil důsledky z tohoto právního stanoviska, jež sám v podstatě, ovšem jen podmíněčně zaujal, byl by snad shledal ve výsledcích hlavního přelíčení podklad pro posouzení, zda již tím nepadala obžaloba pro pořízení nového nákladu 10.000 výtisků řečené knihy, o němž bylo ve sporu tvrzeno, že k němu došlo na jaře 1927. V každém případě vyjasňuje se tímto pojetím otázka časové použitelnosti obojího zákona o ochraně práva původského, a to ovšem ve výhradně prospěch zákona nového. Rozsudek omezuje se na zkoumání otázky subjektivní, kterou řeší skutkovým zjištěním, že obžalovaná nevěděla, ba ani nebyla v pochybnostech o tom, že jí nenáleží nakladatelská (správně autorská) práva, o něž ve sporu jde. Při tom vychází rozsudek ze správného právního pojetí vědomosti zásahu ve smyslu § 45 zák. aut., bera v úvahu nejen možnost přímého, nýbrž i možnost eventuálního zlého úmyslu. Bezdůvodně tedy zmateční stížnost klade důraz na tento

druhý možný způsob subjektivní viny, chce-li tím vytknouti rozsudku právní pochybení. Hodlá-li však větami, že t. zv. bezelstnost nikterak nevylučuje znak vědomosti a že, předpokládá-li trestní zákon u každého obecnou znalost vyhlášených zákonů, je s tohoto zákonného stanoviska pro otázku viny lhostejno, že obžalovaná jednala bezelstně, zda mohla míti za to, že jejímu manželu příslušela práva nakladatelská a zda mohla míti za to, že práva nakladatelská přešla na ni dědickým nápadem, popříti pro obor práva původského význam a dosah skutkového omylu ve smyslu § 2 e) tr. zák., dopouští se již zřejmě právního pochybení.

Celý první oddíl zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., prostoupen je základním omylem, že stěžovatel nerozlišuje mezi objektivním stavem právním a mezi otázkou po subjektivní stránce viny obžalované. Stěžovatel dovozuje, že obžalovaná nemohla nabýti a proto nenabyla nakladatelských (správně autorských) práv k řečené knize, poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti po Hanuši G-ovi, kterou obžalovaná zdědila. I kdyby to bylo správné, plynulo by z toho jen, že obžalovaná oněch původských práv objektivně, podle práva občanského, nezdědila, nebyla by tím však řešena otázka, zda si toho obžalovaná musila býti vědoma a zda se nemohla domnívati a nedomnívala, že tato práva do pozůstalosti náležela, že je zdědila a že nyní přísluší jí, a zejména by tím nebylo na tuto otázku předem odpověděno záporně. Neboť, i kdyby šlo u obžalované o omyl, byla by se mýlila nikoli v oboru práva trestního, kde arci je podle zásady §§ 3 a 233 tr. zák. vyloučeno, přihlížeti k omylu nebo k nevědomosti obžalovaného, nýbrž v oboru práva soukromého; takový omyl a taková nevědomost jsou však kladeny na roveň omylu skutkovému, jenž ve smyslu § 2 e) tr. zák. nedovoluje přičítati čin jím podmíněný za vinu. Dovočováním, že obžalovaná práva autorská nezdědila, nemůže býti dolíčena právní mylnost rozsudku, pokud (ostatně skutkově) rozsudek zjišťuje, že obžalovaná nevěděla, ba ani nebyla o tom v pochybách, že vykonávala právo, které jí nepřísluší, a pokud (v právním ohledu) nepokládal za vyloučenu bezelstnost obžalované již z důvodu uplatňovaného tuto ve zmateční stížnosti. Důsledky řečeného právního omylu zmateční stížnosti prostupují i další její vývody tam, kde stížnost brojí proti tomu, že nalézací soud přihlížel v otázce vědomosti obžalované také k posudku znalce Teodora H-y. Je správné, že o otázkách ryze právních nemá místa posudek znalce. Ale znalecký posudek, jehož se rozsudek dovolává (ostatně jen podpůrně), netýkal se otázky právní, nýbrž skutkové otázky obecných zvyků knihkupeckých organizací a v tomto smyslu mohl ovšem soud nalézací nezávadně přihlídnouti k tomu, co je ve světě knihkupeckém a nakladatelském pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku, by toho použil při zjišťování, zda si obžalovaná, jež právě náležela k tomuto okruhu osob, byla vědoma, že svými dispozicemi s knihou Marie G-ové zasahuje do práva náležejícího prý jinému. Neboť i tu je lhostejno, zda je objektivně prodej »knihkupectví« v právním smyslu možným čili nic a zda již prodejem »knihkupectví« bez výslovné úmluvy přecházejí podle zákona na nabyvatele knihkupectví i nakladatelská

(autorská) práva prodatelova, poněvadž řešením těchto otázek není odpověděno na otázku subjektivní viny obžalované na tvrzeném zásahu do autorských práv žalobcových.

Prováděje při veřejném líčení důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., přednesl zástupce soukromého obžalobce, že pojem »vědomosti« ve smyslu § 45 zákona o původském právu ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n. jest nyní vykládati podle obdoby § 16 (1) zákona proti proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. v ten rozum, že se dopouští vědomého zásahu do původského práva i ten, kdo musil věděti, že se svým jednáním dopouští bezprávného zásahu, při čemž slova »musil věděti« značí podle § 16 (1) zákona proti nekalé soutěži nevědomost zaviněnou hrubou nedbalostí; obžalované jest prý přičítati aspoň tuto hrubou nedbalost, ježto při náležité a povinné pozornosti byly by jí musily vzejíti pochybnosti o jsoucnosti cizího práva původského, kdyby byla za věcí šla a vyšetřila, čeho třeba. Leč stěžovateli nelze přisvědčiti, jednak proto, že zákon proti nekalé soutěži je novým, pozdějším zákonem, upravujícím docela jinou materii než zákon o právu původském, jednak proto, že zákon proti nekalé soutěži v ustanovení § 16 (1), týkajícím se ostatně jen I. hlavy tohoto zákona, ochrany soukromoprávní, vykládá zvláštní, v tomto zákonu na několika místech (§§ 1, 2 (5), 8 (1), 11 (4), 13 (4), 14 (2), (3) se vyskytující pojem »musil věděti«, jenž se v zákoně o původském právu vůbec nevyskytuje. Předpokládat přečin podle §§ 44, 45 zákona o původském právu po subjektivní stránce v ě d o m ý zásad do cizího práva původského, zlý úmysl buď přímý neb alespoň eventuální; pouhá nedbalost pro subjektivní skutkovou podstatu tohoto přečinu nestačí (srv. rozhodnutí sb. čís. 2920 a 3475). Zmateční stížnosti nepodařilo se prokázati, že rozsudek, řeše otázku viny obžalované po stránce subjektivní, pochybil v jejím právním pojetí. Ve svých skutkových závěrech a zjištěních, týkajících se téže otázky, nebyl rozsudek vůbec napaden s příslušného hlediska důvody zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 3673.

Není sice povšechného předpisu, který by výslovně nařizoval, že vozidla mají jezdit vždy po levé straně silnice; avšak vyhýbání vozidel na levou stranu, které nařizuje § 2 silničního řádu pro Čechy ze dne 16. června 1866, čís. 47 z. zák., musí býti, nemá-li dojiti k nebezpečí srážky, včas připravováno.

Není-li místními a světelnými poměry rozhled s vozidel, pohybujících se na veřejné silnici, zabezpečen na takovou vzdálenost, že v ní lze převést vozidlo dosud na jiné části silnice se pohybující na levou stranu silnice ve směru jízdy s náležitou rozvahou a tak, že jest naprosto vyloučeno nebezpečí srážky s jiným vozidlem pohybujícím se v opačném směru, bude vyhýbání se připraveno řádně a bezpečně jen, jede-li vozidlo po celou dobu, kdy panují poměry rozhledu nepříznivé, po levé straně silnice.

Podle § 9 onoho silničního řádu musí býti za tmavé noci každé vozidlo opatřeno rozžatou lucernou, kterou jest na vozidle umístiti tak,